

Rijksmuseum verwerft 17de-eeuwse lakkist

AMSTERDAM - Het Rijksmuseum is er begin juni in geslaagd een beroemde 17de-eeuwse Japanse lakkist van ongekennde kwaliteit na 350 jaar terug naar Nederland te halen. Het was bekend dat twaalf van deze zeer exclusieve objecten in de 17de eeuw door de VOC naar de Republiek waren gehaald. Deze stukken zijn tegenwoordig in buitenlands bezit. Van één was de verblijfplaats tot voor kort onbekend.

Deze lakkist werd begin juni onder grote internationale belangstelling in het Franse Cheverny geveild. Het Rijksmuseum heeft hem voor 7,3 miljoen euro kunnen aanschaffen. Dit dankzij steun van de Jaffé-Pierson Stichting, de BankGiro Loterij en de Vereniging Rembrandt. De lakkist stamt uit de jaren dertig van de 17de eeuw en is 63,5 cm hoog, 144,5 cm lang en 73 cm diep. Hij valt vooral op doordat hij is vervaardigd in de makie-techniek.

Met goud besprenkeld

Bij de makie-techniek worden voorstellingen geschilderd door verschillende soorten goudpoeder, variërend in fijnheid, uit te strooien in natte lak. De kwaliteit van deze decoratietechniek is volgens het Rijksmuseum ongekend. "De rijkdom aan motieven en nuances in het gesprenkelde goud zijn werkelijk betoverend. Op dit niveau is na 1641 geen Japans lakwerk meer gemaakt voor buitenlandse klanten", vertelt Jan van Campen, conservator Aziatische Export kunst.

"Nederlandse VOC-dienaren waren namelijk de enige buitenlanders die toegang hadden tot de ateliers waar het meest exclusieve lakwerk werd gemaakt. Zo slaagden zij erin voor 1641, toen de export van dergelijk uitzonderlijk mooie lakwerk uit Japan verboden werd, twaalf sublieme voorwerpen naar Nederland te verschepen."

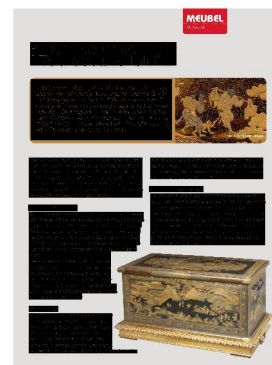
'Absolute top'

Volgens Van Campen werd de kwaliteit in Europa direct herkend. "Kardinaal Mazarin, toen eerste minister van Frankrijk en naar verluidt de rijkste persoon en belangrijkste kunstverzamelaar van dat moment, kocht de kist in 1658 te Amsterdam. Mazarin had twee kisten van deze kwaliteit.

De grootste is nu verworven door het Rijksmuseum, het andere exemplaar bevindt zich al vele jaren in het Victoria & Albert Museum te Londen. In de 18de en 19de eeuw maakte de kist deel uit van de belangrijkste Europese verzamelingen van Japans lakwerk: de collecties Beckford en Hamilton."

Verblijfplaats onbekend

Na 1945 was de verblijfplaats van de kist onbekend. Lange tijd werd aangenomen dat dit unieke meubelstuk verloren was gegaan tijdens de Tweede Wereldoorlog; een feit dat in publicaties over lakwerk veelvuldig is betreurd Van Campen: "Dat de kist onlangs in

Frankrijk opdook, is uitzonderlijk. Dat ons museum dit object heeft kunnen verwerven, is minstens zo bijzonder en van zowel historisch als artistiek belang. Deze kist wordt gerekend tot de absolute top van de Aziatische meubelkunst! Een voorwerp op dit niveau ontbrak in Nederlands museaal bezit."

